

KAS NĖRA FOTOGRAFIJA?

Paskaitų ir pokalbių ciklas

Gyvename poskaitmeninės ir pointernetinės epochos laiku, kai tiek vieno, tiek kito reiškinio egzistavimas nebekelia nuostabos ir netgi laikomas banalybe, suvokiant juos kaip natūralią duotybę. Mūsų kasdienybė – ir tikrovė, ir virtualybė – perpildytos nepaliaujamo vaizdų srauto. Socialinių ir technologinių pokyčių veikiamą, iš esmės pasikeitusi vizualioji kultūra keičia ir mūsų mąstymą, ir tai, kaip patiriame tikrovę. Fotografijos medija, esanti šių transformacijų epicentre, plečia savo lauką ir kelia naujų klausimų.

Paskaitų ir pokalbių ciklu *Kas nėra fotografija?* siekiama nužymėti šiuolaikinės fotografijos problematikos lauką: aptarti esminius fotografijos medijos pokyčius ir jos specifiškumą, varomuosius kaitos veiksnius bei sąvokas, kurias permąstyti skatina nauja fotografijos kultūrinė padėtis.

Ciklo iniciatoriai ir kuratoriai:
Dovilė Tumpytė, Paulius Petraitis

*„Jei pasaulis
medijuojamas kitaip,
tuomet pasaulis ir
yra kitoks.“*

Nacionalinė dailės galerija
Konstitucijos pr. 22, Vilnius
Informacija tel. (8 5) 212 29 97
www.ndg.lt www.ldm.lt

NDG

*„Technologinių pokyčių, nusakančių
naują epochą, aktyvaizdoje meninė
fotografijos interpretacija ir socialinis
panaudojimas reikalauja permąstyti tiek
mediją, tiek jos koncepciją. Fotografijos
praktika ir visi svarstymai apie ją išreiškia
kitų interpretacijų poreikį.“*

2014-04-03

18.00 val.

Nacionalinės dailės galerijos auditorija

DISKUSIJA

BESIPLEČIANTI FOTOGRAFIJA: XXI
AMŽIAUS KLAUSIMAI

Moderatorė

Ieva Mazūraitė-Novickienė

Dalyviai:

Agnė Narušytė, Gintaras Didžiapetris,

Jurij Dobriakov, Paulius Petraitis

*„Atvaizdas niekada
nėra vienaprasmi
realybė.“*

Fotografijos laukui poveikį daro platesnės kultūrinės ir socialinės slinktytys. Jis plečiasi ne tik technologiniu, bet ir vaizdų kūrimo taktikų, jų cirkuliavimo bei naujų prasmų radimosi požiūriais. Ilgai fotografijos esmė laikytas gebėjimas liudyti realybę („taip buvo“) (po)skaitmeninėje erdvėje yra permąstomas: ieškant naujo santykio, keičiasi ne tik vaizdo kūrimas, bet ir vartojimas. Diskusija kels klausimus, kaip galima iš naujo apibrėžti ir aktualizuoti fotografiją šiandien, kaip orientuotis jos besiplečiančiame modusų ir prasmų lauke, paliečiant šiuolaikinės fotografijos problematiką ir lietuviškame kontekste.

*„Kodėl tapo taip sunku
mąstyti apie fotografiją?“*

JAN BAETENS

JACQUES RANCIÈRE

PASKAITA

FOTOGRAFIJA INSTITUCIJOJE:
FORMAVIMAS IR DABARTIES
TENDENCIJOS

Pranešėjas

Paulius Petraitis

„Žmonės pamiršta,
kad vaizdai buvo
sukurti siekiant
susiorientuoti
pasaulyje. Kadangi
jie nebegali sukurti
vaizdų iššifruoti,
žmonių gyvenimai
tampa tų vaizdų
funkcija: vaizduotė
yra virtusi halucinacija.“

XXI amžiuje fotografija, regis, galutinai laimėjo institucionalizavimo kovą. Tačiau ilgo bandymo patekti į hierarchinę muziejaus erdvę rezultatas yra kompromisinis: fotografijos medija dalį savo galių savarankiškai formuoti meninį diskursą ir išraiškos kryptis turėjo perleisti institucijai. Naudodamasis paties sudaryta *Contemporary Photography* knyga, kurioje nestandartiškai ir žaismingai nagrinėjami dabartiniai *trendai* meninėje fotografijoje, paskaitos autorius juos polemiskai pristatys ir aptars. Kas slypi už tam tikrų motyvų ir jų skatinimo fotografijoje? Ką jų mąstymas atvaizdais kalba apie platesnį medijos ir vaizdų kultūros kontekstą? Kas šiandien yra „galios sostai“, formuojantys fotografijos diskursą muziejinėje erdvėje?

PAULIUS PETRAITIS

yra vaizdų kultūros teoretikas, nepriklausomas kuratorius, fotografas. Jo kuruota paroda-projektas „Sraunus“, tyrinėjanti progresyvią fotografiją ir naujas eksponavimo galimybes, buvo pristatyta aštuoniuose įvairių šalių miestuose. Užsiima savileidybos praktika ir teorija, kuravo savileidybos festivalį „Lentyna“ (NDG, 2012). Svarbiausios menininko knygos: *Untaken Photographs* (Booklet Press), *Contemporary Photography* (Lodret Vandret). P. Petraitis yra Londono Midlseksio universiteto vizualumo studijų doktorantas.

PASKAITA

LIETUVOS FOTOGRAFIJA PO
POSTFOTOGRAFIJOS

Pranešėjas

Jurij Dobriakov

Gimstant naujoms fotografinėms srovėms ir į dialogą įsiliejant kelioms šiuolaikinės lietuvių fotografijos istorijos versijoms, kyla poreikis apmąstyti paskutinių dešimties metų procesus ir šiandieninę situaciją Lietuvos fotografijoje. Kas tiesiogiai ar netiesiogiai pretenduoja į šiuolaikinės lietuviškos fotografijos vardą ir kokie yra santykiai tarp skirtingų šiandien egzistuojančių „mokyklų“? Kas nutiko fotografų, menininkų ir tyrinėtojų kartai, pasiūliusiai naują požiūrį į fotografinį atvaizdą ir kalbėjusiai apie postfotografinį būvį bei fotografijos perkėlimą į šiuolaikinio meno lauką? Ar po projekto „Vietos karta: atvaizdas, atmintis ir fikcija Baltijos šalyse“ (2011) šioje srityje įvyko kas nors reikšminga ir kokį pėdsaką ta karta paliko fotografijoje prieš ištirpdama platesniuose šiuolaikinio meno kontekstuose? Su tuo susijęs kitas svarbus klausimas: ar pati fotografija paliko pėdsaką šios kartos menininkų kūryboje?

JURIJUS DOBRIAKOVAS

yra šiuolaikinės kultūros tyrinėtojas, kritikas ir vertėjas. Dėsto fotografijos teoriją, medijų etiką ir medijų studijas Vilniaus dizaino kolegijoje. Publikuoja tekstus įvairiuose Lietuvos ir užsienio kultūros bei meno leidiniuose, dalyvauja leidybos projektuose, konferencijose, seminaruose. Domisi psichoanalize, medijų teorija, fotografijos filosofija, urbanistika ir psichogeografija.

„Iš kur kyla apibrėžimų poreikis? Paprastai taip nutinka, kai esame ko nors sužavėti ar išvelgiame grėsmę, kai tai yra mums nauja arba nyksta iš mūsų akiračio. Fotografija skatina savęs apibrėžimą arba apibrėžimus, nes ji atitinka visus šiuos kriterijus ir dažniausiai visus vienu metu.“

DISKUSIJA

VAIZDŲ SRAUTAS IR *ONLINE* MĄSTYMAS

Moderatorius

Paulius Petraitis

Dalyviai:

Inesa Pavlovskaitė, Kristupas

Sabolius, Natalija Arlauskaitė, Vytautas

Michelkevičius

*"Gyvename vaizdu
 prisotintame pasaulyje:
 gyvename vaizde, o
 vaizdas gyvena mumyse
 ir verčia mus gyventi.
 ... Tai era, apvainikuojanti
 vizualinės patirties
 sekularizacijos procesą:
 vaizdas nebėra tik
 iliuzionistu, menininku,
 specialistu ar profesionalų
 sfera. Mes visi kuriame
 vaizdus kaip natūralų
 bendravimo su kitais
 būdą.*

Skaitmeninis amžius ne tik pasiūlė naujus fotografijos reprezentacijos būdus, bet pakeitė ir jų naudojimą. Vis didėjantis nuotraukų kiekis ir nuolatinis vaizdų srautas skatina svarstymus, kaip šie medijos pokyčiai veikia visuomenę ir kokie socialiniai veiksniai lemia pačios medijos kaitą. Internetinė erdvė (*blogai*, vaizdų dalijimosi terpės, socialiniai tinklai) tampa nauju atvaizdo prasmų lauku ir naująja jo ekonomika. Diskusijoje į besiplečiančios fotografijos reiškinį žiūrima kaip į mąstymo, o ne technologinį lūžį. Ar galime kalbėti apie naujo - *online* - mąstymo vaizdais buvimą? Kokios sąlygos apibrėžia naują jo terpę ir kas būdinga tokiam mąstymui? Kaip tai veikia vaizdų autorystės, cirkuliacijos ir (de)kontekstualizavimo problematiką vizualiosios kultūros erdvėje?